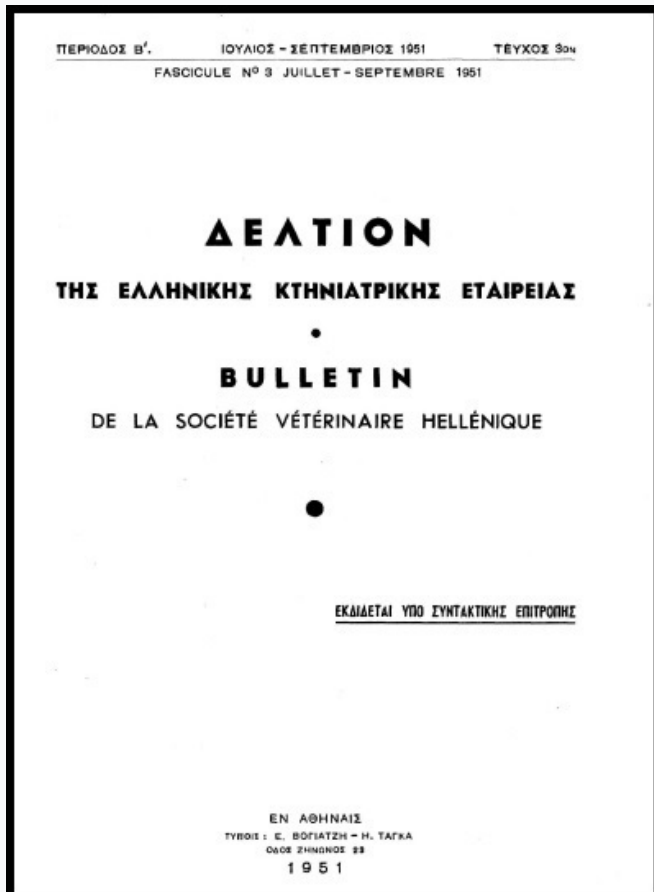

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 2, No 3 (1951)

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΑΛΕΡΓΙΑΣ ΖΩΩΝ ΕΝ ΤΗ ΠΡΑΞΕΙ

ΠΕΤΡΟΣ ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΣ

doi: [10.12681/jhvms.17463](https://doi.org/10.12681/jhvms.17463)

Copyright © 2018, Ελληνική Κτηνιατρική Εταιρεία

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΣ Π. (1951). ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΑΛΕΡΓΙΑΣ ΖΩΩΝ ΕΝ ΤΗ ΠΡΑΞΕΙ. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 2(3), 126–131. <https://doi.org/10.12681/jhvms.17463>

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΑΛΕΡΓΙΑΣ ΖΩΩΝ ΕΝ ΤΗ ΠΡΑΞΕΙ

Υ π δ

Δρος ΠΕΤΡΟΥ ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΥ

Ἐὰν ἔν μεταδοδικὸν νόσημα, ὅπως ἡ πανώλης τῶν χοίρων, δὲν ὀδηγεῖ ἀμέσως εἰς τὸν θάνατον συνεπεία τοξικῆς δράσεως τῶν μικροβίων, τότε ὁ ὄργανισμὸς, εἰς τὸν ἐρεθισμὸν τῶν μικροβίων, ἀντιτάσσει ἀμυνα διὰ τῆς παραγωγῆς ἀντισωμάτων καὶ ἐν τέλει ἐθίζεται, ἢ ἐὰν θέλετε καθίσταται ἀλλεργικός.

Μὲ ἄλλους λόγους, τὸ δρὸν μεσέγγυμα ἢ μᾶλλον, γενικώτερον, τὰ κύτταρα τοῦ δικτυοενδοθηλιακοῦ συστήματος τῇ ἐπιδράσει τῶν ἀντιγόνων προκαλοῦν τὴν παραγωγὴν εἰδικῶν ἀντισωμάτων, τὴν δὲ ἰδιότητα ταύτην διατηροῦν ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα. Τὰ ἀντισώματα, λοιπόν, παράγονται ἐντὸς τῶν κυττάρων καὶ ἐν μέρει μὲν παραμένουν ἐντὸς αὐτῶν, ἐν μέρει ὅμως, ἐφ' ὅσον παράγονται εἰς μεγάλην ποσότητα, μεταφέρονται εἰς τὰ ὑγρὰ τῶν ἰστῶν καὶ ἐντὸς τοῦ αἵματος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον, κατόπιν ὄρισμένου χρονικοῦ διαστήματος, ἐξαφανίζονται. Ἡ ἰδιότης αὕτη τοῦ δρῶντος μεσεγγύματος διαπιστοῦται μετὰ παρέλευσιν 8-10 ἡμερῶν.

Διὰ τοῦτο τὴν ἰδιότητα αὕτην τοῦ ὄργανισμοῦ ὀνομάζομεν ἀλλεργίαν διότι ἀφ' ἧς στιγμῆς μετεβλήθη εἰς ἀλλεργικόν, συμπεριφέρεται διαφορετικὰ ἔναντι τῶν ἀντιγόνων, ἢ μᾶλλον καθ' ὃν τρόπον, ὡς καὶ κατὰ τὴν μόλυνσιν.

Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ ἀλλεργικοῦ ὄργανισμοῦ παρουσιάζεται διαφοροτρόπως, ἢ βάσις ὅμως εἶναι μία: ὅτι τὰ παραγόμενα ἀντισώματα τοῦ ὄργανισμοῦ ἔρχονται εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν ἀντιγόνων. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνώσεως αὐτῆς δύναται νὰ εἶναι ἡ καταστροφὴ τῶν ἀντιγόνων, ἀλλὰ δύναται τὰ ἀντιγόνα νὰ ἐξουδετερωθῶσι καὶ ὑπὸ τῶν φαγοκυττάρων. Ἐὰν, λοιπόν, ὁ ἄγων ὅστις λαμβάνει χώραν ἐντὸς τῶν ὑγρῶν τῶν ἰστῶν καὶ ἐντὸς τοῦ αἵματος μετὰ τῶν ἀντισωμάτων καὶ ἀντιγόνων ἀποβῆ εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν ἀντιγόνων, τότε ὁ ὄργανισμὸς θεραπεύεται καὶ εἰς ἐνίας περιπτώσεις, ἀποκτᾷ σταθερὰν ἀνοσίαν. Ἡ ἀλλεργία ὅθεν τοῦ ὄργανισμοῦ μετεβλήθη εἰς εὐεργίαν.

Εἰς ἄλλας περιπτώσεις πάλιν, ἐὰν δηλονότι τὰ ἀντισώματα δὲν ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν ἀντιγόνων, τότε τὰ τελευταῖα εἰσέρχονται εἰς τὰ κύτταρα τὰ περιέχοντα τὰ ἀντισώματα ἢ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῶν, ὁπότε, εἰς τὴν περίπτωσιν αὕτην, ἡ ἀντίδρασις λαμβάνει χώραν ἐντὸς τῶν κυττάρων ἢ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῶν. Τότε, ἐν συνεχείᾳ, ἰσταμίνη ἐλευθερώνεται ὡς καὶ ἄλλαι ἐνώσεις ὁμοίας ἰδιότητος πρὸς τὰ σώματα τῆς ὁμάδος ἰσταμινῶν, αἱ ὁποῖαι μεταφερόμεναι ἐντὸς τοῦ ὄργανισμοῦ, προκαλοῦν μεταβολὰς εἰς τὰ κύτταρα ὡς καὶ διαφόρους φλο-

γώσεις. Ἐὰν τὸ ποσοστὸν τῶν ἐλευθερουμένων ἱσταμινῶν τυγχάνει μικρόν, τότε αἱ σημειούμεναι βλάβαι καὶ αἱ ἐκ τούτων κλινικαὶ ἐκδηλώσεις τυγχάνουσιν ἀσήμαντοι καὶ διέρχονται ἀπαρατήρητοι.

Κατὰ τὴν ἀντίθετον περίπτωσιν, ἐὰν δηλονότι ἐλευθερώνεται μεγάλη ποσότης ἱσταμίνης ἢ ἐνώσεις παρόμοιαι πρὸς τὴν ἱσταμίνην, τότε ὁ ὄργανισμὸς προσβάλλεται καὶ καθίσταται δυσεργικός, ἥτοι ὁ ἄγων μεταξὺ ἀντισωμάτων καὶ ἀντιγόνων ἀπέβη εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν ἀντισωμάτων, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀσθένειαν ἢ καὶ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ὄργανισμοῦ. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀντιδράσεως αὐτῆς ὀνομάζομεν δυσεργίαν τοῦ ὄργανισμοῦ. Κατὰ τὴν δυσεργικὴν ἀντίδρασιν, διαφόρου φύσεως παθολογοανατομικαὶ ἀλλοιώσεις παρουσιάζονται. Γενικὰ συμπτώματα (ἀνύψωσις θερμοκρασίας, ἢ ἀντιθέτως ὑποθερμία), ἀνωμαλία εἰς τὸ ἀγγειοκινητικὸν σύστημα (ἐρύθημα, ἐξάνθημα, νέκρωσις), κατόπιν διάφοροι φλογώσεις μετ' αἱμορραγιῶν, π. χ. γαστροεντερίτις, πνευμονικὸν οἴδημα, πάθησις τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων, ἐνδοκαρδίτις, ἥπατίτις μετὰ ἰκτέρου κ.λ.π.).

Τὰ ἀνωτέρω διευτρώθησαν μᾶλλον ἀναλυτικῶς, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καθίσταται δυνατὴ ἡ κατανόησις τῆς ἀντιδράσεως τοῦ ὄργανισμοῦ κατὰ τοὺς ὀμαδικοὺς ἐμβολιασμοὺς τῶν διαφόρων ζώων. Κατωτέρω πρόκειται νὰ ἀναπτύξωμεν ἀποτελέσματα τοῦ ἐμβολιασμοῦ χοίρων κατὰ τὴν περίοδον 1947-49, ὅταν μοὶ εἶχεν ἀνατεθῆ ἐν Οὐγγαρίᾳ ἡ Κτηνιατρικὴ Ὑπηρεσία τριῶν χοιροστασιῶν μὲ 20.000 χοίρους ἐν συνόλῳ.

Σκοπὸς τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 χοιροστασίου, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπῆρχε καὶ ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς χοίρων, ἦτο ἡ ἐκτροφὴ μικρῶν χοιριδίων. Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 χοιροστάσιον, ὑπῆρχον αἱ λοιμόβλητοι θήλειοι χοῖροι ἐκ τῆς νόσου Βρουκελώσεως (Bang). Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 3, ὑπῆρχεν ἡ παρθένος ἐκτροφὴ ἐκ τῆς νόσου Βρουκελώσεως. Εἰς τὰ δύο τελευταῖα ἐγένοντο ἐκ παραλλήλου πειράματα διὰ τὴν παραγωγὴν ἐμβολίου, ἐπειδὴ ἡ ἀσθένεια αὐτῆ, τὸν τελευταῖον καιρὸν, εἶχε προσβάλλει τοὺς χοίρους (τῶν χοιροστασιῶν) κατὰ 60-70%, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀποβολὴν ἢ τὴν μὴ διατήρησιν τῶν χοιριδίων ἐν ζῳῇ λόγῳ ἠλαττωμένης ἀντιστάσεως τοῦ ὄργανισμοῦ των.

Αἱ ἀπώλειαι τῶν χοιριδίων, κατόπιν τῶν ἐμβολιασμῶν, εἶχον λάβει τεραστίας διαστάσεις κατ' ἅπασαν τὴν Οὐγγαρίαν, γεγονὸς τὸ ὁποῖον προεκάλεσε τὴν προσοχὴν ὀλοκλήρου τοῦ Κτηνιατρικοῦ Κλάδου.

Ὁ προληπτικὸς ἐμβολιασμὸς κατὰ τῆς πανώλους τῶν χοίρων γίνεται μὲ Crystal Violet, ἢ δὲ ἀνοσία, ἣτις ἀναπτύσσεται μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς μηνὸς περίπου, εἶναι διαρκείας ἐνὸς ἔτους. Ὁ τρόπος τοῦ ἐμβολιασμοῦ αὐτοῦ ἐφαρμόζεται ἐν Οὐγγαρίᾳ εἰς περιοχὰς ὅπου δὲν ὑπῆρχεν ἐστία μόλυνσεως. Ἐκεῖ ὅμως ὅπου ὁ κίνδυνος ἀπειλοῦσε τὰς ἐκτροφάς, ὅπως π.χ. εἰς τὰ χοιροστάσια, ἐχρησιμοποιεῖτο ὁ σύνθετος ἐμβολιασμὸς, ὁ ὁποῖος

κατ' ἐξοχήν εἶναι ὁ ἀποτελεσματικώτερος, ὄχι ὅμως πάντοτε, ὡς ἐκ τῶν κατωτέρω θ' ἀποδειχθῆ.

Ἐγένετο δηλ. ἔγχυσις ἐμβολίου ὡς καὶ ἔγχυσις ὄρου πανώλους μὲ ὠρι-
σμένην ἀναλογία, ἀναλόγως τοῦ βάρους ἐκάστου χοίρου, συγχρόνως ἐγένε-
το ἔγχυσις ἐμβολίου ὡς καὶ ὄρου ἐρυσιπέλατος.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, τὰ ἐμβολιαζόμενα χοιρίδια, ἀποκτοῦν ἀνο-
σίαν σταθερὰν μέχρι πέρατος σφαγῆς αὐτῶν, ὡς πρὸς τὴν πανώλην χοί-
ρων μόνον· ἡ τεχνικὴ ἀνοσία τοῦ ἐρυσιπέλατος εἶναι διαρκείας τριῶν
μηνῶν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἡ ἀνοσία ἀναπτύσσεται μετὰ παρέλευσιν
8-10 ἡμερῶν. Εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ ὅμως, ὁ ὄργανισμὸς εὐρίσκεται εἰς
ἀρνητικὴν φάσιν, ἥτοι ἀντιδρᾷ ἀλλοτρικῶς, δηλαδὴ ἡ ἀντίστασις του
ἐλαττοῦται.

Σκοπὸς τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 χοιροστασίου, ὡς ἀνέφερα, ἦτο ἡ ἐκτροφὴ
χοιριδίων. Ἐγένετο, δηλαδὴ, συγκέντρωσις χοιριδίων 8 ἐβδομάδων περι-
που, τὰ ὅποια παρήμεναν ἐν τῷ χοιροστασίῳ μέχρις ἡλικίας 7-8 μηνῶν,
κατόπιν τούτου μετεφέροντο εἰς χοιράσια παχύνσεως, ἀφοῦ προηγουμέ-
ως εἶχον τύχει συνθέτου ἐμβολιασμοῦ ὡς καὶ τῶν ἐνδεδειγμένων χειρουρ-
γικῶν ἐπεμβάσεων (ὄρχεοτομία, ὠοθηκοτομία).

Ὡς εἶναι φανερὸν ὁ ἀριθμὸς τῶν χοιριδίων ἦτο ἀρκετὰ μέγας καὶ
πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἡ Οὐγγαρία εἶχεν ἀπογυμνωθεῖ ἐκ μέρους
τῶν Γερμανῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν Ρώσων ἀφ' ἐτέρου. Ὡς ἐκ τούτου ἦτο
δύσκολον νὰ συγκεντρωθῆ ἡ ἀριθμητικὴ αὐτῆ ποσότης ἀπὸ ἕνα καὶ μόνον
Νομόν, τοῦτο ὅμως ἐπετεύχθη δι' ἀγορᾶς χοιριδίων ἀπὸ διάφορα
μέρη τῆς Οὐγγαρίας. Ἡ συγκεντρωθεῖσα, λοιπὸν, ἐκτροφὴ ὄχι μόνον
δὲν ἦτο ὁμοιογενής, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὸ εἶδος διέφερεν (Mangalica-Berks
Hire-Yorks Hire καὶ τὰ ὑβρίδια αὐτῶν).

Εἶχομεν λοιπὸν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τέσσαρας σπουδαίους συντελε-
στάς: α) ἑτερογένειαν, β) κλιματολογικὰς συνθήκας, γ) συνήθειαν πρὸς
μίαν ἐνιαίαν τροφὴν καὶ δ) ποιότητα χοιριδίων, καθ' ὅτι ἡ ζήτησις ἦτο
μεγάλη, ὁ δὲ ἀγρότης διέθετε πρὸς πώλησιν τὰ μὴ ἀρεστὰ εἰς αὐτόν.

Εἰς τὴν συγκεντρωθεῖσαν ἐκτροφήν, εὐρίσκοντο χοιρίδια προσβεβλη-
μένα μὲ παρασιτικὰ νοσήματα τοῦ πεπτικοῦ νοσήματος, μὲ βρογχοπνευ-
μονίαν (ἀσθνεῖαν ἣτις συναντᾶται ἐν Ἑλλάδι, ἰδίως εἰς τὰ χειμερινὰ χοι-
ρίδια), ραχίτιδα κ.λ.π.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς ἀνωτέρω παθήσεις, δὲν προσέβημεν ἀμέσως εἰς
τὸν σύνθετον ἐμβολιασμόν, ἀλλ' ὅμως διὰ τὴν πρόληψιν τῆς πανώλους
καὶ ἐρυσιπέλατος ἐγένετο ὀρθοθεραπεία κατὰ τῶν δύο αὐτῶν ἀσθνεῖων
μέχρι ἡλικίας 3-4 μηνῶν, συγχρόνως δὲ ἐγένετο ἔγχυσις A-D βιταμίνης.

Περατωθείσης τῆς ὡς ἄνω προληπτικῆς ἐργασίας, ἐλάμβανε χώραν

ὁ σύνθετος ἐμβολιασμός εἰς ἡλικίαν 3-4 μηνῶν, ὁπότε τὸ δικτυοενδοθηλιακὸν σύστημα ἔχει ἀναπτυχθῆ πλεόν καὶ εἶναι ἕτοιμον πρὸς παραγωγὴν ἀντισωμάτων.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸν μῆνα Μάρτιον 1947 ἐνεβολιάσθησαν συνθέτως 8.500 χοιρίδια. Τὴν 6ην ἡμέραν μετὰ τὸν ἐμβολιασμόν, τὰ 30% τῶν χοιριδίων ἦσαν κατάκοιτα, οὐδὲν ἐνδιαφέρον δείχνοντα πρὸς τὴν τροφήν, ἡ δὲ θερμοκρασία ἐκυμαίνεται μεταξὺ 39 1/2, - 41.

Ἐπειδὴ ἡ θερμομέτρσις ἦτο δύσκολος νὰ γίνῃ ἐφ' ὅλης τῆς ἐκτροφῆς, ἀπητεῖτο δὲ πολὺ χρονικὸν διάστημα πρὸς τοῦτο, ἐφήρμοσα τὴν δοκιμὴν τῆς τροφῆς. Πρακτικὸς τρόπος, διότι τὰ ἀσθενῆ ζῶα ἄλλοτε μὲν οὐδὲως ἐπλησίαζον πρὸς τὴν τροφήν, ἄλλοτε δὲ ἐβύθιζον τὸ ρύγχος ἐντὸς τῆς τροφῆς χωρὶς νὰ λαμβάνουν τι ἐξ αὐτῆς, ἦσαν μελαγχολικὰ καὶ ἀπεμακρύνοντο. Εἶναι φανερόν, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς συνήθους εἰκόνας.

Ἐλήφθησαν ἀμέσως τὰ ἀκόλουθα μέτρα καταπολεμήσεως πρὸς καταστολὴν τῆς ἐνσκηψάσης ἀσθενείας.

α) Ἐγχυσίς ὁροῦ πανώλους καὶ ἐρυσιπέταλος μετὰ ἠϋξημένην δόσιν εἰς τὰ ἀσθενῆ χοιρίδια.

β) Καθημερινὴ ἀπομόνωσις τῶν ἀσθενῶν.

γ) Καθημερινὴ ἀπολύμανσις τοῦ χοιροσταίου.

δ) Συμπτωματικὴ θεραπευτικὴ ἀγωγή.

ε) Ἀλλαγὴ τροφῆς, διαίτα.

Ἐπρεπε λοιπὸν τώρα διὰ τῆς ὁροθεραπείας νὰ ἐξουδετερώσωμεν τὰ ἀντίγονα ἀφ' ἑνός, τὰ ὁποῖα ἐνεχύσαμεν κατὰ τὸν σύνθετον ἐμβολιασμόν πρὸς ἐπίτευξιν ἀνοσίας τοῦ ὄργανισμοῦ, τὴν καταπολέμησιν τοῦ παρατύφου ἀφ' ἑτέρου (B. Suipestifer), ἀσθένειαν ἣτις προσβάλλει πολλάκις τοὺς χοίρους μέχρι ἡλικίας 3-6 μηνῶν, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐλαττωθῇ ἡ ἀντίστασις τοῦ ὄργανισμοῦ.

Αἱ ἀπώλειαι ἦσαν καθημεριναί, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ νεκροτομία. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀντιδράσεως αὐτῆς, ἣτις διήρκεσεν ἐπὶ ἕνα μῆνα περίπου, ἐπὶ 8.500 χοιριδίων αἱ ἀπώλειαι ἀνῆλθον εἰς 17 1/2%, ἧτοι ἔθανον ἐν συνόλῳ 1487 χοιρίδια.

Ἐπὶ τῶν ἀπωλεσθέντων χοιριδίων, κατὰ τὴν νεκροψίαν, αἱ παθολογοανατομικαὶ ἀλλοιώσεις εἶχον ὡς ἐξῆς :

α) 30% πανώλης χοίρων.

β) 30% πανώλης μετὰ παρατύφου.

γ) 20% πανώλης μετὰ διαφόρους περιπλοκάς. (Παστεριδίασις, χρόνιον ἐρυσίπελας, παράτυφος, γαστρεντερίτις)

δ) 10% πανώλης μετὰ βρογχοπνευμονίας καὶ παρατύφου.

ε) 7% πανώλης μετὰ παρασιτικὰ νοσήματα - ραχίτιδα.

στ) 3% πανώλης μετὰ ψευδολύσεως (Aujesky).

Ἐπειδὴ λοιπόν, ὡς ἀνέφερα, ἡ ἐκτροφή ποιοτικῶς δὲν ὑπῆρξεν ἢ καλυτέρα, ἔπειτα διάφοροι ἄλλοι παράγοντες, ὅπως ἡ ἑτερογένεια, κλιματολογικαὶ συνθῆκαι κ.λ.π., ὅλα αὐτὰ συντέειναν εἰς τὸ νὰ ἀπασχολήσουν τὸ δικτυοενδοθηλιακὸν σύστημα πρὸς πολλὰς κατευθύνσεις, οὕτως ὥστε ἡ μάχη μεταξὺ ἀντισωμάτων καὶ ἀντιγόνων ἦτο τόσον δυσανάλογος πού κατέληξεν μὲ τὴν νίκην τῶν ἀντιγόνων καὶ τὴν μετατροπὴν τοῦ ἀλλεργικοῦ ὄργανισμοῦ εἰς δυσεργικὸν τοιοῦτον μετὰ παθολογοανατομικῶν ἀλλοιώσεων, καὶ μετὰ μιᾶς δυσαρέστου ἐκπλήξεως ἀκόμη, τὴν ἔνσκηψιν τοιούτων ἀσθενειῶν τῶν ὁποίων τὰ μικρόβια διαβιοῦν κατὰ τρόπον σαπροφυτικὸν καὶ τὰ ὁποῖα τότε μόνον προσβάλλουν τὸν ὄργανισμόν, ὅταν ἐλαττωθῇ ἡ ἀντίστασις αὐτοῦ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συνέβη μὲ τὸν σύνθετον ἐμβολιασμόν. Κυρίως θύματα τῆς ἀντιδράσεως αὐτῆς ὑπῆρξαν τὰ πάσχοντα ἐκ ραχίτιδος, παραιοιτικῶν νοσημάτων τοῦ πεπτικοῦ συστήματος, ἐκ βρογχοπνευμονίας κλπ.

Πολλάκις παρατηρήθησαν τοιοῦτου εἴδους περιπτώσεις κατὰ τὸν ὁμαδικὸν ἐμβολιασμόν αἰγοπροβάτων καὶ ἀγελάδων διὰ σποροεμβολίου, ἐὰν δηλ. ἡ ἐμβολιασθησομένη ὁμάς προβάτων ἔχει μολυνθῇ πρὸ τοῦ ἐμβολιασμοῦ εἰς τὴν ἐκ νέου μόλυνσιν (κατὰ τὸν ἐμβολιασμόν) ἢ ἀλλεργία μετατρέπεται εἰς δυσεργίαν μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀσθένειαν, ἢ μᾶλλον ἀπώλειαν ὠρυσμένου ἀριθμοῦ ἐκ τῶν ἐμβολιασθέντων.

Εἶναι ἄξιον προσοχῆς, ὅτι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὁμαδικοῦ ἐμβολιασμοῦ π.χ. ἐμβολιασμοῦ ἀνθρακος ἢ πανώλους χοίρων, πιθανῶς νὰ μὴν παρουσιασθῇ σημαντικὴ ἀντίδρασις, ἐν τούτοις τὸ γεγονός τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι εἰς τὴν ἐκ νέου μόλυνσιν δὲν θὰ ἐμφανισθοῦν φαινόμενα ἀντιδράσεως, τοῦναντίον μάλιστα εἶναι δυνατὸν νὰ παρουσιασθοῦν ἐκδηλώσεις ἐντόνου ἀντιδράσεως συνοδευόμεναι μὲ προσβολὴν τῶν ἐμβολιασθέντων κτηνῶν καὶ δυσεργικῶν φαινομένων δυναμένων νὰ προκαλέσωσι τὸν θάνατον τούτων. Συγκεκριμένως ἀναφέρω μίαν περίπτωσιν ὡς πρὸς τὴν μορφὴν αὐτήν. Ἐν Οὐγγαρίᾳ, παλαιότερα, συνήθεια ἦτο μετὰ τὸν σύνθετον ἐμβολιασμόν τῶν χοίρων καὶ μετὰ παρέλευσιν μηνός, νὰ γίνεται ἐκ νέου ἔγχυσις διηθητοῦ ἰοῦ μόνον πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀνοσίας τοῦ ὄργανισμοῦ ὡς πρὸς τὴν πανώλην τῶν χοίρων. Κατὰ τὸ ἔτος 1943 μοι ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκτελέσω νεκροτομήν εἰς πέντε χοίρους βάρους 100 χιλ. περίπου ἐκάστου. Κατὰ τὴν νεκροψίαν ἀπεδείχθη πανώλης χοίρων καὶ προσβολὴ τοῦ πεπτικοῦ συστήματος ἐκ μεγάλου ἀριθμοῦ παρασίτων (ἀσκαρίασις). Οἱ χοῖροι προήρχοντο ἐκ χοιροστασίου παχύνσεως, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκοντο ἐν συνόλῳ 100 χοῖροι τοῦ αὐτοῦ βάρους.

Αἱ ἀπώλειαι μετὰ τὴν ἔγχυσιν τοῦ διηθητοῦ ἀνῆλθον εἰς 70%. Κατὰ τὸν σύνθετον ἐμβολιασμόν (δηλ. κατὰ τὴν μόλυνσιν) ὅστις εἶχε λάβει χώραν πρὸ ἐνὸς μηνός, δὲν ἐπετεύχθη ἡ εὐεργετικὴ μορφή, ὡς ἀνεμένετο, ἀλλὰ δυσεργικὴ τοιαύτη ἄνευ κλινικῶν συμπτωμάτων, εἰς τὴν ἐκ νέου μό-

λυνσιν λοιπὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἀντιδράσεως ἦτο νὰ ἀναπτυχθῆ ἡ δυσεργική μορφή μὲ βαρέα κλινικὰ συμπτώματα καὶ μὲ σοβαρὰς προσβολὰς τῶν λειτουργιῶν, γεγονός ὅπερ ἐπέφερε τὴν κατὰ 70% ἀπώλειαν τῶν χοίρων.

Συνεπῶς θὰ πρέπει διὰ τὴν ἐπιτυχίαν μιᾶς ὁμαδικῆς ἐπεμβάσεως δι' ἐμβολίου, ἢ ἄμυνα τοῦ ὄργανισμοῦ (δικτυοσενδοθηλιακοῦ συστήματος) νὰ εὐρίσκειται εἰς κατάστασιν ἀπολύτου ἰσχύος. Παράγοντες, ὡς π. χ. παρασιτικά νοσήματα, ραχίτις, κλιματολογικαὶ συνθήκαι κ.λ.π., ἐξασθενίζουν τὴν ἄμυναν τοῦ ὄργανισμοῦ, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐπιτυγχάνονται τὰ ἐκ τοῦ ἐμβολιασμοῦ προσδοκόμενα ἀποτελέσματα.

ΛΟΙΜΩΔΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΛΛΑΓΩΝ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ Β ΤΟΥ ΙΟΥ ΤΟΥ ΑΦΘΩΔΟΥΣ ΠΥΡΕΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟΝ ΑΝΟΣΟΠΟΙΪΑΝ

(H. MOHLMANN: L'importance des variantes B du virus de la Fièvre Aphteuse dans l'immunisation active. (Experimentelle Veterinärmedizin, vol. 1, 1950). In Bull. O. I. E. T. XXXV, No 5—6, 1951.

Ὁ Waldman ἀνέφερε τὰς παραλλαγὰς τὰς ὁποίας ὑφίσταται ὁ ἴος τοῦ ἀφθώδους πυρετοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν μιᾶς πανζωτίας. Ἡ ἀλλαγὴ αὕτη κατ' ἀρχὰς εἶναι ἀφανής, ἐπέρχεται δὲ ὅταν ἡ ἐπιζωοτία εὐρίσκειται εἰς τὸ τέλος τῆς. Εἶναι γνωσταὶ τουλάχιστον τρεῖς παραλλαγαὶ τοῦ Β τύπου, τὰς ὁποίας δύναται τις νὰ διαφοροποιήσῃ διὰ τῶν ὁρολογικῶν ἀντιδράσεων. Ἐκάστη τούτων περιέχει, ἐκτὸς τοῦ εἰδικοῦ ἀντιγόνου τοῦ τύπου Β, ταῦτοχρόνως καὶ τὸ ἀντίγονον τῆς παραλλαγῆς τὸ ὁποῖον γενικῶς εἶναι ἰσχυρότερον τοῦ προηγουμένου. Ἀπὸ ἀπόψεως ἀνοσοποιητικῆς τὰ εἰδικὰ ἐμβόλια τῶν παραλλαγῶν προστατεύουν τὰ ἐμβολιαζόμενα ζῶα ἰσχυρότερον κατὰ τοῦ ὁμολόγου στελέχους, παρὰ κατὰ τῶν ἑτερολόγων παραλλαγῶν. Εἰς τὴν Βετσαλιάν, ὅπως καὶ εἰς ὅλην τὴν δυτικὴν Γερμανίαν, ἀπεμονώθη ἓν στέλεχος Β4 διάφορον τῶν τριῶν προηγουμένων. Γενικῶς αἱ παραλλαγαὶ τοῦ τύπου Β, Β1, Β2, Β3, Β4, δὲν δημιουργοῦν ρῆξιν τῆς κτηθείσης ἀνοσίας διὰ φυσικῆς μόλυνσεως ὀφειλομένης εἰς τὸν τύπον Β.

Πειραματικαὶ ἐργασίαι λαβοῦσαι χώραν πρὸς ἐξακριβώσιν τῆς ἀποτελεσματικότητος τῶν ἐμβολιασμῶν διὰ τῶν διαφόρων παραλλαγῶν, ἀπέδειξαν